

majo pravice do draginjske doklade. Na posebne vloge vpokojenega učiteljstva za draginjske doklade se tudi letos ne bo oziralo. Učiteljske vdove z letno pokojnino do 800 K, dobe 120 K draginjske doklade, učiteljske vdove z letno pokojnino do 1000 K dobe 100 K drag. doklade, učiti. vdove s čez 100 K pokojnine dobe 80 K. Vzgojevalnina se zviša za 30% in pokojnine za sirote se zvišajo za 50%. Učiteljske vdove, ki so obenem aktivne učiteljice, dobijo draginjske doklade samo kot učiteljsko službo opravljajoče učiteljske osebe, ne pa kot učiteljske vdove. Draginjske doklade za vpokojeno učiteljsko osebo, za vdove in sirote se bodo izplačevale v dveh obrokih, in sicer dne 1. marca in 1. julija 1917. — Čeravno draginjska doklada ne odgovarja razmerju narasle draginje ter ima tudi načrt porazdelbe pomankljivosti, vendar smemo biti z uspehom zadovoljni. Vse kar imamo, dosegli smo potom organizacije. Upamo, da med slovenskim učiteljstvom ne bo več brezbriznežev, ki bi stali zunaj naših vrst ter uživali le sad našega truda, ampak pristopili bodo k organizaciji ter delali skupno z nami za napredek šole in učiteljstva. Ali bomo se mogoče zopet varali?

Srednješolske vesti.

RAJKO PERUŠEK †.

Na Dunaju je umrl dne 25. februarja 1917 gimnazijski profesor gosp. Rajko Perušek. Pokojnik je služboval v Sarajevu, v Novem mestu in v Ljubljani. Ni bil marljiv in vreden le v spolnjevanju svojih stanovskih dolžnosti, delaven je bil tudi na literarnem polju, sotruden pri raznih znanstvenih in leposlovnih listih. Ko je Levec izdal pravopis, mu je bil Perušek hud nasprotnik. Stvarno in temeljito je zagovarjal svoje stališče in prepričanje. Bil je dosleden in neustrašen pristaš slovensko-hrvatskega edinstva in nasprotnik jezikovnega provincializma. Mnogo let je bil predsednik »Pisateljskega podpornega društva«. Zbal se je vojne in zapustil domovino ter se preselil na Dunaj, odkoder bi se bil po sklepu miru zopet povrnil v domovino, a prehitela ga je smrt v tujini. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Letnina à 2 K za učiteljski konvikt so plačali: Marija Kavčičeva, c. kr. šol. ravnateljica; M. Lapajnetova, c. kr. učiteljica; M. Rupnikova, c. kr. učiteljica; vse v Idriji. Rudolf Horvat, nadučitelj; Bibka Bisailova, učiteljica; Olga Tomšičeva, učiteljica in Ana Dovganova, učiteljica; vsi v Trnovem na Notranjskem. Hvala!

Štajersko.

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem. V. izkaz prispevkov za »Učiteljski vojni podporni sklad« v mesecih prosinca in svečan 1917. 1. Okraj Laško: Dol, 3.60 K; Laško, 5.20 K; Sv. Lenart (Zin. Fabjan), 2 K; Trbovlje 8 K in 11 K; Trbovlje-Vode, 7.60 in 34 K (11 K namesto venca na grob umrlega brata, tovariša Roberta Plavšaka; 12 K namesto venca na grob umrlega brata tovarišice Ane Wessner); Turje 80 vin.; skupaj 71 K 80 vin.; 2. okraj Gornja Radgona: Sv. Jurij na Ščavnici, 8 K; 3. okraj Maribor: Sv. Marijeta na Pesnici, K 21.30; 4. okraj Ptuj: Ptujsko učiteljsko društvo, 76.50 K; 5. okraj Vransko: Polzela K 10.50; vsota tega izkaza K 118.10; prej izkazanih K 1411.69; skupaj K 1599.79. Letošnja draginjska doklada je uspeh naše organizacije. Spomnite se je, ko prejmete 1. in 2. obrok! Iskrena hvala pa vsem darovalcem, zlasti učiteljstvu trboveljskih šol (Trbovlje in Vode), katerih požrtvovalnost priporočamo v posnemo.

Kranjske vesti.

—r— **Važni odlok.** Ljudski učitelj na Kranjskem — ime je postranska stvar — se je bil poročil z ljudskošolsko učiteljico. Čez par let je prosila učiteljica zaradi bolehnosti za vpokojitev, bila vpokojena in se ji je priznala pokojnina po določilih pokojninskega zakona za Kranjsko. Pred dvema letoma je umrla učiteljica gospa soproga in zapustila 3 mladoletne, nepreiskrbljene otroke. Učitelj prosi kot oče in varuh za konkretno pokojnino in vzgojino za svoje otroke, ki jim gre po materi, vpokojeni učiteljici. C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je priznal otrokom v za-

konu zajamčeno vzgojino po materi, a **deželni odbor je odrekel prispevek iz deželnih sredstev.** Tako sučaji se pripete večkrat. Da vedo tovariši v sličnih slučajih nastopiti pravi pot, podamo dotični odlok c. kr. deželnega šolskega sveta za Kranjsko v celoti. — Über Ansuchen des Lehrers N. N. um Erziehungsbeiträge für die ehelichen Kinder seiner am ... verstorbenen Gattin, findet der k. k. Landeschulrat auf Grund der §§ 66, 72 und 74 des Gesetzes vom 30. Juni 1900, Nr. 17, L. G. B., den ehelichen Kindern der N. N. und zwar: — tu so navedeni z imeni vsi 3 otroci z rojstnimi datumi (prip. ured.) — eine Konkretal Pension in der Höhe der Hälfte der Witwenpension, welche der Mutter N. N. gebührt hätte, also im Betrage jährlicher 400 K und überdies eine Zulage zur obigen Konkretal Pension im Betrage jährlicher 80 K, zahlbar vom ... angefangen und zwar die Konkretal Pension jährlicher 400 K bis einschließlich ... 19... die Zulage jährlicher 80 K bis einschließlich ... 19... , eventuell bis zum Zeitpunkt einer früheren Versorgung eines der obgenannten Kinder zuzuerkennen. Dagegen steht sowohl dem Lehrer N. N., als auch dem kranischen Landesaussschusse die Berufung an das k. k. Ministerium für Kultus und Unterricht offen, die binnen der nicht erstreckbaren Frist von 14 Tagen, gerechnet vom Tage nach Zustellung beim k. k. Landeschulrate einzubringen wäre. Diese Entscheidung beruht auf der Erwägung, daß N. N., der ein Dienststeinkommen von X K jährlich bezieht, bei der jetzt herrschenden Teuerung seine Kinder zu erhalten nicht im Stande ist, und daß die innerwählten unversorgten Kinder der N. N. daher gemäß § 66 al. 2, leg. cit. einen Anspruch auf Versorgung haben, und zwar gemäß § 74, leg. cit. auf eine Konkretal Pension in Betrage der Hälfte der Witwenpension, auf welche die Lehrerin N. N. Anspruch hätte, d. i. 400 K jährlich und außerdem bei Zutreffen der Voraussetzung des § 74, al. 2 leg. cit. auch eine Zulage zur Konkretal Pension jährlicher 80 K die Summe der normalmäßigen Erziehungsbeiträge, d. i. für jedes Kind 160 K, zusammen 480 K beträgt, daher dieser Mehrbetrag per 80 K jährlich auf die Dauer des Zutreffens der gesetzlichen Voraussetzungen den Kindern gebührt. Die Flüssigmachung der Konkretal Pension und der Zulage wird erfolgen, sobald diese Entscheidung in Rechtskraft erwachsen ist. Hinevon wird itd. — (Pripominjamo le še, da se tovariš N. N., ki je iskal le svojo pravico, ni pritožil, priziva pa tudi deželni odbor ni vložil.

—r— **Iz ljudskošolske službe.** Zaradi boleznij je dobila dopust Neža Bregar-Droll, učiteljica v Zg. Šiški; nadomestovala jo bo učiteljska kandidatinja Ida Petričeva; začasni učitelj v Zalemlogu nad Železnikom Viktor Kregar je imenovan za začasnega učitelja - voditelja na enorazrednici v Dražgošah; v vojaško službo poklicanega nadučitelja Valentina Mikuža bo suprirala v Šmarju pri Ljubljani začasnega učiteljica Valentina Klovjarjeva; v vojaško službo poklicanega učitelja Valentina Clementa bo nadomestovala v Nevljah začasnega učiteljica Amalija Kredarjeva; vpoklicanega učitelja Frana Jurjeviča bo supriral v Iški vasi goriški nadučitelj iz Zalošč pri Dornbergu Fran Golja; za začasnega učitelja v Polomu je imenovan Fran Šešar; obojelo učiteljico Terezijo Furlanovo bo suprirala v Šmartnu pri Litiji absolvirana učiteljska kandidatinja Marija Očakarjeva; šolsko vodstvo v Ambrusu je prevzela definitivna učiteljica Nežika Zadnikova, ker je nadučitelj Ciril Dequal poklican v vojaško službo; absolvirani učiteljski kandidat Karel Lischna je imenovan za začasnega učitelja na enorazrednici v Dragi; začasne učiteljice so imenovane: Marija Mavrinova v Dobrepoljah, Marija Hauptmanova v Zagorju in Marija Prezeljeva v Žazarju; Marija Jakilova pride za suplentinjo v Toplice pri Novem mestu.

—r— **Iz seje c. kr. mestnega šolskega sveta.** O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v torek, dne 20. februarja 1917, je došlo sledeče poročilo: Potem, ko otvori predsednik sejo in proglasi njeno sklepčnost, oglašajo zapisnikar iz predsedstva kurencije in po vse, kako so bile rešene, kar se vzame na znanje. Odobrita se zapisnika predzadnje redne seje s 13. decembra 1916 in pa zadnje izredne seje z dne 29. decembra 1916. Pripoznajo se petletnice, in sicer: učiteljica Marija Cerarjevi in Serafini Hubadovi I. provizorna, učitelju Pavlu Gorjupju V. in učiteljici Leopoldini Kumpovi I. provizorna. Sklene se, več prošelj stalno nameščeni učiteljev za nadaljšanje dopustov c. kr. deželnemu šolskemu svetu priporočiti v ugodno rešitev. Razpravlja se o prošnjah za remuneriranje začasnega pouka in se sklone predložiti primerne

nasvete. Razpravlja in sklepa se v dveh disciplinarnih slučajih. Prošnja neke otroške vrtnarice za definitivno nameščenje se odstopi občinskemu svetu v pristojno uradovanje. Nasveti zaradi slovesnega praznovanja nastopa vladanja cesarja Karla I. in presvetle cesarice Cite po šolah se predlože občinskemu svetu zaradi odobrenja in dovolitve potrebnega denarnega kredita in je o njih poročati tudi c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Nasvetom lokalnih konferenc radi izključitve nekaterih učencev in učenk v smislu §§ 82 in 85 dokončnega šolskega in učnega reda se pritrudi. Zajedno je pa vsem šolskim vodstvom naročiti, naj bodo pri vtemeljevanju takšnih nasvetov zelo temeljita in vestna, naj sploh v interesu stvari same jemljejo to zadevo s skrajno previdnostjo in natančnostjo ter stavijo takšne predloge v smislu predpisov ondi, kjer je zares sila. Potem, ko se pojasni še nekaj internih zadev vzgojnega in ekonomskega značaja, zaključijo predsednik sejo.

—r— **Tovariš Karel Gruden,** šol. voditelj v Radovici pri Metliki je bil odlikovan za svoje vzorno službovanje s srebrnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje. In tako je stopil zopet tovariš v vrste odlikovanega slovenskega učiteljstva. Čestitamo!

—r— **Ustanova za slepce.** Pri ustanovi baron Karla Flödnigga za slepce je z začetkom šolskega leta 1917/18 podeliti dve do štiri mesta. Ustanove se uživajo v odgojilnici za slepce v Lincu, v kateri se šolski pouk prične sredi septembra t. l. Pravice do teh ustanovnih mest imajo na Kranjskem rojeni, ubogi, zapuščeni, slepi otroci obojega spola, posebno sirote, ki so zdravi in zmogni za uk ter so najmanj 7, tode ne več kot 14 let stari. Prošnje za podelitev teh ustanovnih mest je vložiti pri dotičnem okrajnem glavarstvu, oziroma pri mestnem magistratu ljubljanskem do 1. maja t. l. Prošnjam je priložiti rojstni (krstni) in domovinski list, izpričevalo o stavljenih kozah, ubožni list in zdravnikovo izpričevalo o zdravju in zmognosti za izobrazbo dotičnega prosilca. — C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

Štajerske vesti.

—s— **Na c. kr. moškem učiteljskem v Mariboru** je razpisano mesto glavnega učitelja za matematiko in fiziko. Prošnje se morajo vlagati do 31. marca potom deželnega šolskega sveta. Naslovljene morajo biti na naučno ministrstvo. Zahteva se tudi znanje slovensčine.

—s— **† Ana Zupankova.** Dne 17. februarja t. l. je umrla po daljšem bolehanju v Novi cerkvi pri Celju tamošnja učiteljica, gospa Ana Zupankova, roj. Pogljajenova, v 37. letu svoje dobe. Rajna je bila soproga tovariša Rudolfa Zupanka, ki se nahaja že drugo leto v ruskem ujetništvu. Ostavila je dva dečka. Ana Zupankova je bila zavedna slovenska učiteljica. Lahka ji rodna zemlja!

—s— **Mal poboljšek.** Štajerski deželni odbor je naklonil ljudskošolskemu učiteljstvu, uvažajoč sedanjo izvanredno draginjo, za leto 1917 vojno doklado, ki je precej izdatnejša od one leta 1916. Zopet učinek organizacijskega dela vsega štajerskega učiteljstva. Sodrugi, zavedajte se tega dejstva! V slogi je moč.

—s— **Trd bodi neizprosen!** Štajerska deželna učiteljska organizacija je storila pri vladi vsemožno, da izposluje učiteljstvu to, kar državno uradništvo že vživa, namreč, da se tudi njemu spregleda vse davke in pristojbine v dobi od decembra 1916 pa do decembra 1917. Prav tako!

—s— **Učiteljski veteran.** Najstarejši še aktivni učitelj na Štajerskem je nadučitelj Josip Stark v Weizbergu. Mož je 15. februarja t. l. že prekoračil 80. leto svoje starosti, a še danes čil in zdrav opravlja delo v šoli, pa tudi kot izboren organist v cerkvi. Mož pač ne bode imel kmalu kje sovrstnika!

—s— **V šotirišču Lebring** se nahaja tudi več slovenskih učiteljev - vojakov. Spominjajo se prav živo Dantejevega »Pekla«. Lasciate ogni speranza...

—s— **V ruskem ujetništvu** se nahajata tovariša Josip Velnar, učitelj v Cezanjevcih in Makso Varl, učitelj v Jarenini; v italijanskem ujetništvu pa je od 22. marca 1915 tovariš Franjo Šegula, nadučitelj v Št. Lenartu nad Laškim trgov.

—s— **Odiikovanja.** Učitelj v Pišecah, tovariš Ferd. Kokot, poročnik, je dobil srebrno hrab. kolajno II. reda; učitelj pri Sv. Martinu na Pohorju, tovariš Ožbald Mejak, praporščak, je istotako odlikovan; učitelj pri Sv. Ivanu pri Spodnjem Dravogradu, tovariš, Jos. Šerbec, poročnik, je dobil Signum laudis.

—s— **Zveza slov. učiteljev in učiteljic na Štajerskem.** Učiteljski zbor obeh ljudskih šol Trbovlje-Vode je daroval znesek 11 K za Učiteljski vojni podporni sklad namesto venca na grob umrle matere, tovarišice gospe Marije Omerzove. Enak znesek in v isti namen je darovalo učiteljstvo obeh šol v Trbovljah namesto venca na grob prijatelja Franca Plavšaka, brata tovariša Roberta Plavšaka. Iskrena hvala!

—s— **Pod vodstvom učiteljstva pri Sv. Lenartu** pri Veliki Nedelji je nabrala šolska mladina 34 K za ponesrečence v Brežicah in 5 K 60 vin. za »Rdeči križ«. Požrtvovalni mladini najskrenejša zahvala! — Za šolsko vodstvo: Antonija Rebolj, zač. šolska voditeljica.

—s— **Vojne kuhinje za šolsko decu** so ustanovili v Gradcu. Razven kosila dobivajo otroci v šoli tudi zajutrek.

—s— **Slovenska šola za slovenske štajerske vojne invalide.** V Celju se že marljivo vrše priprave za ustanovitev šole za slovenske invalide. Invalidi bodo dobivali v šoli vso oskrb in se pripravljali za razne poklice. Zglašati se je takoj treba za vzprejem.

Goriške vesti.

—g— **Tovariš Matija Lavrenčič,** nadučitelj v Št. Petru pri Gorici, sedaj na Viču pri Ljubljani, je dobil častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje. Čestitamo!

Istrske vesti.

—i— **Tovariš Anton Gregoretič,** sedaj okrajni šolski poročevalec v zasedenem ozemlju kraljevine srbske v Vučitrnu, je bil glasom povelja c. in kr. gubernije v Belgradu od 5. II. 1917, št. 15, Präs. št. 1286, od E. V. K., odlikovan z železnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje v praznanje izvrstnega službovanja v vojni. Iskreno čestitamo vrlemu tovarišu na zasluženem odlikovanju!

Iz Prage.

Češki deželni šolski svet je naročil okrajnim šolskim svetom, naj zbero za finančno ravnateljstvo podatke o stroških za vzdrževanje ljudskih in meščanskih šol. »Reichenberger - Zeitung« sklepa iz tega, da se vlada resno peča z vprašanjem o poddržavljenju ljudskega in meščanskega šolstva. Temu nasproti je pa »Union« mnenja, da zbira vlada podatke o stroških za ljudske in meščanske šole zato, da izve za samoobdavčenje občin in okrajev. Po našem mnenju ima »Union« prav. V Avstriji se že dolgo vrsto let jako neradi pečajo s šolskimi vprašanji posebno z onimi, ki bi bili v korist šolstvu in v dobrobit učiteljstvu.

Splošni vestnik.

Cr. arjeva slika. »Vojno botrstvo«, ki deluje pod zaščito Nj. Vel. cesarice Cite, je založilo in prodaja umetniško in tehniško jako dobro uspešno sliko cesarja Karla. Slika, ki jo je napravil slikar Tom von Dreger, kaže cesarja v maršalski uniformi ter je zlasti vladarjev obraz potretiran v vsej svoji sveži naravnosti. Cesarica sama je pohvalila sliko kot jako dobro. Dosedaj so izdane tri reprodukcije Dregerjevega portreta. Prva v sijajnem barvotisku stane v formatu 58 × 57 K 25.—, druga je izvedena v barvotisku ter stane v formatu 53 × 68 K 7.50, tretja »ljudska reprodukcija« je izvedena v štirih barvah ter stane le K 2.40. — Čisti dobiček od prodaje teh cesarjevih slik je namenjen vojnemu botrstvu. Slike najtopleje priporočamo. Naročajo se: Kriegspatenschaft, Bildervertrieb, Wien, VII., Stifftgasse 27.

Patriotični prazniki. Dne 27. aprila je god Nj. Veličanstva cesarice in kraljice Cite, dne 9. maja (roj. 1892) pa rojstni dan. Dne 17. avgusta je rojstni dan (roj. 1887) Nj. Veličanstva cesarja in kralja Karla, dne 4. novembra pa godovni dan. Nastop vladanja se bo praznoval vsako leto dne 21. novembra.

Slovesne črne maše v spomin smrti pokojnega cesarja Franca Jožefa I. Po naznanilu prvega najvišjega dvornika Nj. c. in kr. Apostolskega Veličanstva se imajo po Najvišjem ukazu slovesne črne maše v spomin smrti Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva pokojnega cesarja Franca Josipa I. vršiti na običajni način dne 20. in 21. novembra vsakega leta; veljati ima tedaj od sedaj naprej 20. november (predvečer dneva smrti) kot novi dvorni veliki praznik. Zajedno se je odredilo, da prenehajo slovesne črne maše v spomin smrti pokojnega cesarja Fer-